

**ВЛАДА-ГРОМАДА: ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ  
В УМОВАХ ВІЙНИ**

Аналітичне дослідження стану інформування громадян органами влади і місцевого самоврядування Миколаївської області у період активних бойових дій

**Скорочений варіант**

Миколаїв 2023

**Керівник авторського колективу:** Тетяна Зелінська – аналітик Учбово-методичного центру захисту прав людини НРТС, директорка Вознесенської асоціації розвитку місцевої демократії

**Авторський колектив:**

Вячеслав Головченко - головний редактор Інтернет-видання «Губернський тиждень», завідувач кафедри інформаційних технологій Миколаївського коледжу преси і телебачення, засновник і член Правління Миколаївського прес-клубу

Вадим Мельников – юрист Учбово-методичного центру захисту прав людини НРТС, юрист Директор аналітично-правозахисного об'єднання «Викривач»

Олексій Сидорчук - директор ГО «Еко-Березань»

Андрій Тюрєнков - Керівник творчої групи «Українське Радіо Миколаїв 92FM» ПАТ «Суспільне» НСТУ «Миколаївська регіональна дирекція»

**ВЛАДА-ГРОМАДА: ПРОБЛЕМИ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Аналітичне дослідження стану інформування громадян органами влади і місцевого самоврядування Миколаївської області у період активних бойових дій / під заг. ред. Бориса Кудара – Миколаїв: Учбово-методичний центр захисту прав людини НРТС, 2023 – 48 с.: іл, табл.

Для громадських активістів, журналістів, юристів, правозахисників, а також для уповноважених осіб, визначених відповідальними за комунікацію з громадами під час активних бойових дій.

Книга може бути цікавою широкому колу читачів, які бажають долучитись до моніторингової діяльності в сфері інформаційної політики.

Цей дослідження підготовлено в рамках проєкту Учбово-методичного центру захисту прав людини НРТС «Кампанія громадянської дії із забезпечення безпеки цивільного населення Миколаївської області», що реалізується ініціативною групою НРТС і зовнішніх експертів в рамках програми НРТС «Пильнуй гідність» за підтримки незалежного соціально-екологічного руху NESEHNUTÍ (Брно, Чеська республіка) в рамках «Програми трансформаційного співробітництва» Міністерства закордонних справ Чеської республіки. Погляди учасників заходу не обов'язково збігаються з офіційною позицією уряду Чеської республіки

Брошура розповсюджується безкоштовно



**NESEHNUTÍ TRANSITION**  
NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ  
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

## Зміст

Вступ (про проєкт і методологію дослідження).....	3
1. Розділ 1 Результати опитування в громадах.....	4
2. Розділ 2 Аналіз Інтернет-ресурсів місцевої влади.....	6
2.1. Аналіз веб-сайту Миколаївської ОДА/ОВА	
2.2. Аналіз веб-сайту Миколаївської міської ради	
2.3. Аналіз веб-сайтів громад Вознесенського району	
2.4. Аналіз веб-сайтів громад Миколаївського району	
3. Розділ 3 Інтерв'ю з лідерами думок.....	16
3.1. Опитування журналістів	
3.2. Опитування лідерів волонтерських груп	
4. Висновки і пропозиції.....	19

### Вступ

Ідея громадської кампанії, спрямованої на підвищення інформаційної безпеки населення під час війни, виникла під час першого засідання Прес-центру Громадської префектури у жовтні 2022 року. Це засідання було виїзним. На той момент Миколаїв все ще знаходився під щоденними інтенсивними ракетно-артилерійськими обстрілами. Тому ми провели його у Полтаві

В рамках проєкту ми провели соціологічне опитування у п'яти територіальних громадах Миколаївської області, поглиблені інтерв'ю з лідерами волонтерських груп та найбільш впливовими журналістами, низку консультацій із нашими закордонними колегами та фахівцями з інших регіонів України. На основі зібраної інформації ми розробили рекомендації органам влади та місцевого самоврядування. Ми презентували свою роботу на громадських радах, які надалі передадуть наші пропозиції особам, які ухвалюють рішення на локальному та регіональному рівні.

У своєму дослідженні ми висуваємо гіпотезу про те, що брехня та відсутність інформації в умовах повномасштабної війни вбиває більше людей, ніж ворожі обстріли. Коли життєво важлива інформація прихована пропагандою, «туманом війни» та воєнною цензурою, людина не може прийняти правильне та своєчасне рішення. Неправильне рішення може коштувати життя. Як правило, пропаганда нав'язує нам єдиний і не завжди правильний варіант дій. За півроку ми опитали понад 500 людей, які мешкають під щоденними обстрілами в умовах гуманітарної катастрофи та дефіциту інформації. Виявилось, що для багатьох з них невизначеність страшніша за раптову смерть. Що робити владі, щоб усунути цю невизначеність, уберегти цивільних людей від неправильно прийнятих рішень і при цьому не завдати шкоди обороноздатності? У цьому дослідженні ми разом з вами шукатимемо відповідь на це складне питання.

### Методологія дослідження

В проєкті «Аналітичне дослідження стану інформування громадян органами влади і місцевого самоврядування Миколаївської області у період активних бойових дій» була використана методологія проведення соціального аудиту, яка була розроблена ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив» (м. Київ). Ця методологія вперше була використана в Миколаївській області в жовтні-листопаді 2021 року при проведенні соціального аудиту якості позашкільної освіти у м. Вознесенську ГО «Вознесенська асоціація розвитку місцевої демократії»

Результати проведення соціального аудиту є досить важливими як для громади, так і влади.

Представники громади дають оцінку роботі органів влади – наскільки якісно надавалася послуга з інформування і чи виконувалися в повній мірі зобов'язання влади відповідно до чинного законодавства.

А представники влади отримують інформацію про те, що думають громадяни даного населеного пункту про якість інформування, чим незадоволені. І чи дійсно місцева влада працює в інтересах людей. І за результатами соціального аудиту влада має прийняти конкретні, узгоджені з громадою рішення щодо покращення ситуації з даного питання.

2. Стейкхолдери соціального аудиту:

- жителі м.Миколаєва, Миколаївської та Вознесенської районних громад віком від 50 років;
- внутрішньо переміщені особи в цих громадах;
- волонтери;
- представники громадських організацій;
- представники ЗМІ, журналісти, блогери.

3. Анкети для проведення соціального аудиту були розроблені для жителів громад міста Миколаєва, Миколаївського та Вознесенського районів Миколаївської області. Підсумки соціального аудиту проводилися в Google-form.

## **Розділ 1 Результати опитування в громадах**

У період з 15 листопада 2022 року по 19 січня 2023 року ініціативна група громадських активістів провела моніторинг забезпечення достовірною та актуальною інформацією жителів м. Миколаєва, Березанської, Вознесенської та Миколаївської громад. Опитування проведено з метою з'ясувати, наскільки якісно і своєчасно місцева влада надає людям інформацію, необхідну для забезпечення безпеки та виживання населення під час воєнного стану.

### **Аналіз анкет станом на 25.01.2023 року**

#### **1. Результати анкетування загальні по трьох районах.**

- 1) Отримували інформацію від місцевої влади – **62,3%**,  
Не отримували – 33,2%
- 2) Найбільше цікавила інформація про режим роботи комунальних лікарень, міського транспорту та комунальних підприємств - **45,5%**,  
про надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги – 38,6%,  
про наявність бомбосховищ та місць укриття – 37,7%.
- 3) Найбільше отримували інформацію шляхом «сарафанного радіо» (сусіди, родичі, на ринку) – **49,1%**, на офіційній сторінці місцевої влади у соціальних мережах - 44,1%, на офіційному сайті – 26,8%.
- 4) На час опитування найбільше потребували інформації про забезпечення електроенергією, водою та опалення – **84,5%**, про надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги – 37,7%.
- 5) **89,5%** громадян цікавили питання надання медичних послуг в громадах, а саме :
  - Про наявність ліків в комунальних лікарнях та аптеках - 54,1%
  - Про графік роботи сімейних лікарів – 47,3%
  - Про «гарячі лінії» Міністерства охорони здоров'я, Пенсійного фонду та Міністерства соціального захисту – 9,5%
- 6) **82,7%** громадян отримувати гуманітарну допомогу за сприяння місцевої влади:

- З них 63,6 % знали про видачу допомоги шляхом «сарафанного радіо», 21,7% - зі сторінки влади в соціальних мережах, 14,5 %- з офіційного сайту
- 7) 75,5% громадян вважають, що місцевій владі необхідно покращити процес інформування громадян у воєнний час для виживання та безпеки
  - 8) Ще громадяни слухають радіо – 70,9%, читають місцеву пресу – 21,8%, отримують інформацію від волонтерів – 17,3 %. Отримували інформацію від депутатів місцевих рад – 1,8%
  - 9) В опитуванні прийняли участь 50,5% - пенсіонерів, 11,4% внутрішньо переміщених осіб, 12,7% непрацюючих жителів громад, 24,5% - працюючих.

### **Висновки соціального аудиту щодо організації інформування місцевими органами влади жителів громад в період військових дій:**

1. Офіційні сайти Миколаївської, Вознесенської районних громад практично не надавали актуальної та корисної інформації жителям своїх громад. Тільки 26,8% жителів користувалася ними. Найбільш поширеним засобом інформації було «сарафане радіо» та офіційні сторінки місцевої влади в соціальних мережах.

2. Найбільш затребуваною для жителів громад була інформація:

- про графіки роботи лікарень, міського транспорту та комунальних підприємств;
- про забезпечення громадян електроенергією та водою;
- про наявність ліків в комунальних лікарнях та аптеках;
- про надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги.

Як свідчать результати соціального аудиту – цю інформацію громадяни отримували на 25%.

3. 75,5% опитаних жителів вважають, що органам місцевої влади необхідно переглянути та суттєво покращити організацію інформування громадян про нагальні питання, які турбують жителів громад у воєнний час.

### **Пропозиції робочої групи проекту:**

1. В кожній громаді розглянути можливість визначення офіційної особи на рівні заступника голови чи секретаря ради, який буде нести персональну відповідальність за організацію інформаційної роботи з населенням під час воєнного часу та у мирний період. Закріпити це положення у відповідній посадовій інструкції.
2. Визначити перелік необхідної інформації та терміни її оприлюднення.
3. Щотижня аналізувати наявність корисної та актуальної інформації на офіційних сайтах та офіційних сторінках в соціальних мережах.
4. Запровадити комунікаційні заходи з населенням щодо вивчення його потреб в інформації на місцевому рівні.

### **Цікаві приклади щодо організації інформування населення під час військових дій в Миколаївській області:**

1. З перших днів війни у місті Вознесенську була створена Вайбер-група жителів Вознесенська «Координаційний центр», адміністратором якого стала начальник відділу культури та спорту міської ради Наталія Логінович. Тут розміщала інформація вкрай необхідна жителям: про повітряні тривоги, про вибухи, про роботу міського транспорту та лікарні, про видачу гуманітарної допомоги, про допомогу внутрішньо переміщеним особам тощо. 72 % вказали, що це джерело інформації було самим оперативним та корисним. Також заслуговує на увагу створення Вайбер –групи «Журнал дій» жителів Новогригорівка та

Раково, які входять до меж Вознесенської громади. Майже 90% опитаних жителів цих сіл вказали це джерело інформації, де отримували актуальну інформацію.

2. На сайті Южноукраїнської міської ради була запроваджена рубрика «Наявність продуктів харчування в торговельних закладах, що було дуже актуально, особливо в перші місяці війни.

## **Розділ 2 Аналіз Інтернет-ресурсів місцевої влади**

Для проведення аналізу наявності актуальної та корисної інформації для жителів громад в умовах військових дій було розроблено дві Методології. Одна – для аналізу веб-сайтів Миколаївської обласної військової адміністрації та Миколаївської міської ради з дванадцяти критеріїв та бальною системою по кожному. (Розробник – Вадим Мельников). Друга – для аналізу веб-сайтів місцевих органів влади у **Миколаївському** та Вознесенському районах ( Розробник – Тетяна Зелінська).

### **2.1. Аналіз веб-сайту Миколаївської ОДА/ОВА**

#### **АНАЛІЗ ВЕБСАЙТУ (ВЕБСАЙТІВ) МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ (МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ) НА ПРЕДМЕТ ВІДПОВІДНІСТЬ ПОТРЕБАМ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

##### **Критерій № 1: Навігація по сайту.**

Критерій включає в себе інтуїтивну зрозумілість для користувача інтерфейсу, пристосованість до перегляду з мобільного телефону (mobile-friendly), пристосованість до завантаження елементів для перегляду із «повільним» Інтернетом.

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 8 балів.

Вебсайт часто не працює, ймовірно у ті моменти, коли відсутнє електропостачання на сервері, попри рекомендації розміщувати державні інформаційні ресурси на хмарних ресурсах та/або в центрах обробки даних, що розташовані за межами України, викладену у постанові Кабінеті Міністрів України від 12 березня 2022 р. № 263.

Крім того не працює пошук по вебсайту; логіка розміщення деяких блоків інформації є незрозумілою.

Найкраще видимим є виділений червоним розділ COVID-19

<https://www.mk.gov.ua/ua/1585906431/>, хоча актуальність цього інфекційного захворювання, попри його серйозність, є значно меншою ніж загроза російської збройної агресії та супутні проблеми.

##### **Критерій № 2: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація для населення в умовах воєнного стану.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 7 балів.

Наявний блок «Нагальні гуманітарні та соціальні питання в умовах воєнного стану»

<https://www.mk.gov.ua/ua/1668665738/>, але він стосується житлово-комунальних питань, та не містить інформацію щодо цивільного захисту населення (дана інформація є, але «захована» у розділі «Режим підвищеної готовності» [https://www.mk.gov.ua/ua/pidv\\_got/](https://www.mk.gov.ua/ua/pidv_got/), що не є очевидним), «пунктів незламності», пунктів розливу очищеної води тощо.

**Критерій № 3: Наявність окремого блоку, де узагальнена корисна інформація для ВПО.**

Максимальна кількість балів – 8.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 7 балів.

Наявний блок «Інформація для ВПО» <https://www.mk.gov.ua/ua/1668769865/>, який містить значний об'єм інформації, проте у ньому відсутній перелік адрес куди звертатись для отримання відповідних послуг, а також інформація про порядок реєстрації.

**Критерій № 4: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про пункти розливу питної води.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 0 балів.

Інформація відсутня.

**Критерій № 5: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про пункти незламності/пункти обігріву.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 0 балів.

Інформація відсутня.

**Критерій № 6: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про пункти видачі гуманітарної допомоги.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 0 балів.

Інформація відсутня.

**Критерій № 7: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про бомбосховища.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 5 балів.

Наявна інформація «Адреси розташування захисних споруд Миколаївської області» [https://www.mk.gov.ua/ua/pidv\\_got/adresi/](https://www.mk.gov.ua/ua/pidv_got/adresi/), яка «захована» у розділі «Режим підвищеної готовності».

Відсутня мапа.

**Критерій № 8: Регулярність оновлення інформації.**

Максимальна кількість балів – 8.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 8 балів.

**Критерій № 9: Корисність інформації. Релевантність інформації, яку користувач бачить першою.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 8 балів.

На головній сторінці розміщено багатообіцяючий розділ «ОГОЛОШЕННЯ» <https://www.mk.gov.ua/ua/1660827076/>, в якому міститься одне-єдине повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

Крім того перша новина, яку можна побачити на головній сторінці при перегляді з ПК «В Україні вперше проведуть всеукраїнське дослідження щодо поширеності COVID-19», датована 07 Червня 2021 <https://www.mk.gov.ua/ua/news/?id=95792>. Інші новини (в т.ч. «Новини районів»), які можна побачити найпершими, такої само сумнівної актуальності.

**Критерій № 10: Наявність та зручність зворотного зв'язку.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 6 балів.

Наявний розділ «Зворотній зв'язок» <https://www.mk.gov.ua/ua/feedback/>, але там наявна приписка «Зауваження та пропозиції щодо роботи сайту», тому не зрозуміло, чи можна туди звертатись лише із питань адміністрування вебсайту, чи з будь-яких питань, що відносяться до компетенції Миколаївської ОДА (ОВА).

Внизу головної сторінки закріплені контакти:

54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22 – дана будівля 29.03.2022 була знищена ракетним ударом (примітка автора дослідження)

тел. – не зазначено (примітка автора дослідження)

E-mail: [cancelar@mk.gov.ua](mailto:cancelar@mk.gov.ua)

Є розділ "ГАРЯЧА ЛІНІЯ", але вебсайт <https://hotline.mk.gov.ua/>, на момент проведення дослідження не функціонує

#### **Критерій № 11: Наявність вебсайтів у відокремлених підрозділів, які безпосередньо взаємодіють із людьми.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської ОДА (ОВА) оцінено у 8 балів.

Наявні вебсайти районних державних адміністрацій:

<https://bashtanka.mk.gov.ua/ua/home/>

<https://voznensensk.mk.gov.ua/ua/home/>

<https://mykolayiv.mk.gov.ua/ua/home/>

<https://pervomaysk.mk.gov.ua/ua/1374476501/authority/>

Департамент соціального захисту населення Миколаївської ОДА:

вебсайт <http://dszn.mk.gov.ua/> на момент проведення дослідження не функціонує, наявна сторінка на Фейсбукці <https://www.facebook.com/sotszahist/>, але посилання на неї з вебсайту Миколаївської ОДА відсутнє

Управління охорони здоров'я Миколаївської ОДА має власний вебсайт <http://oblzdrav.mk.gov.ua/>, але посилання на нього з вебсайту Миколаївської ОДА відсутнє

#### **Критерій № 12: присутність у соціальних мережах, можливість користувачів коментувати та оцінювати повідомлення, наявність ботів у популярних месенджерах.**

Максимальна кількість балів – 10.

Присутність Миколаївської міської ради у соціальних мережах оцінено у 9 балів.

Наявна сторінка на Фейсбукці <https://www.facebook.com/mykoda/>, є канал на Ютубі <https://www.youtube.com/channel/UCcxLeZrU3lh1b3xyB73axsA> та канал в Телеграмі <https://t.me/mykolaivskaODA>, яка активно насичується головою ОДА (єдина рекомендація – дублювати у текстовому вигляді відеозвернення, адже якщо Інтернет низькошвидкісний вони дуже довго завантажуються; крім того посилання на Телеграм-канал відсутнє на вебсайті Миколаївської ОДА, хоча сам канал є верифікованим <https://mva.gov.ua/ua/news/ofis-prezidenta-oprilyudniv-perelik-telegram-kanaliv/>).

Чатботи у месенджерах відсутні.

#### **ВИСНОВКИ:**

Миколаївська ОДА (ОВА) отримала 66 балів зі 100 можливих.

Рекомендовано розмістити наявний інформаційний ресурс на хмарних ресурсах та/або в центрах обробки даних, що розташовані за межами України; зробити розділ «Нагальні гуманітарні та соціальні питання в умовах воєнного стану» добре видимим одразу ж після переходу на вебсайт, додати до цього розділу інформацію щодо розміщення «пунктів незламності», пунктів розливу очищеної води, захисних споруд Миколаївської області тощо; змінити новини, які видаються першими для перегляду з ПК, бо вони всі застарілі та неактуальні.



## 2.2. Аналіз веб-сайту Миколаївської міської ради

### АНАЛІЗ ВЕБСАЙТУ (ВЕБСАЙТІВ) МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НА ПРЕДМЕТ ВІДПОВІДНІСТЬ ПОТРЕБАМ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

#### **Критерій № 1: Навігація по сайту.**

Критерій включає в себе інтуїтивну зрозумілість для користувача інтерфейсу, пристосованість до перегляду з мобільного телефону (mobile-friendly), пристосованість до завантаження елементів для перегляду із «повільним» Інтернетом.

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 6 балів.

Значна кількість корисної інформації недоступна під час перегляду з мобільного телефону.

Крім того не працює пошук по порталі; критерії, по яким виділялись окремі блоки інформації не є інтуїтивно зрозумілими користувачеві.

#### **Критерій № 2: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація для населення в умовах воєнного стану.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 6 балів.

У версії для перегляду з ПК наявний блок «Допомога постраждалим від війни з РФ», але на мобільному телефоні він не відображається.

Наявна інформація досить неповна, оскільки не включає в себе питання медичної допомоги (в т.ч., поради щодо надання невідкладної медичної допомоги), психологічної допомоги, а також не містить інформацію щодо цивільного захисту населення, як таку, що може бути корисною превентивно, а не лише після того, як хтось вже постраждав

#### **Критерій № 3: Наявність окремого блоку, де узагальнена корисна інформація для ВПО.**

Максимальна кількість балів – 8.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 1 бал.

Наявна лише інформація «Компенсація витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб».

Також на сайті якщо докласти багато зусиль можна знайти посилання <http://vpo.gov.ua/>, але сайт, принаймні на момент дослідження не працював.

#### **Критерій № 4: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про пункти розливу питної води.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 5 балів.

Наявна інформація «Нагадуємо адреси пунктів видачі очищеної води» <https://mkrada.gov.ua/news/17721.html>, однак вона є «захованою» у новинах Головна/Публікації/ Новини 2 Грудня 2022, 13:12.

#### **Критерій № 5: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про пункти незламності/пункти обігріву.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 5 балів.

Наявна інформація «Адреси Пунктів Незламності, які працюють під час блекауту у Миколаєві» <https://mkrada.gov.ua/news/17685.html>, однак вона є «захованою» у новинах Головна/Публікації/ Новини 28 Листопада 2022, 10:11.

Відсутня мапа.

Наявний також «Перелік пунктів обігріву в м.Миколаєві» на вебсайті Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Миколаївської міської ради <https://uprns.mkrada.gov.ua/?p=1612>.

**Критерій № 6: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про пункти видачі гуманітарної допомоги.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 4 бали.

Наявна інформація «Гуманітарна допомога: контакти» <https://mkrada.gov.ua/news/16858.html>, однак вона є «захованою» у новинах Головна / Публікації / Новини 6 Липня 2022, 14:07.

Відсутня мапа.

**Критерій № 7: Наявність окремого блоку, де узагальнена інформація про бомбосховища.**

Максимальна кількість балів – 6.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 6 балів.

Наявна інформація «ПЕРЕЛІК захисних споруд цивільного захисту (сховищ), які можливо використовувати для укриття населення на випадок виникнення надзвичайної ситуації на території м. Миколаєв» за адресою Головна / Про місто / Карта міста / Бомбосховища <https://mkrada.gov.ua/content/bomboshovishche.html>.

Також є цілий розділ «Інформація про укриття населення Миколаєва та порядок оповіщення при виникненні надзвичайних ситуацій» <https://mkrada.gov.ua/content/informaciya-pro-ukrittya.html>, але він знаходиться у кінці блоку «Актуально», а цей розділ при перегляді з ПК взагалі не відображається, і можна побачити лише (більш розгорнута інформація про блок «Актуально» буде наведена далі).

Наявна «Публічна інтерактивна карта розташування бомбосховищ та укриттів у місті Миколаєві»

[https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1xuV2H-mKlh7ley8Yj6V0P\\_ZWqxGYPaM&ll=46.93870947134384%2C31.990896449999973&z=11](https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1xuV2H-mKlh7ley8Yj6V0P_ZWqxGYPaM&ll=46.93870947134384%2C31.990896449999973&z=11)

**Критерій № 8: Регулярність оновлення інформації.**

Максимальна кількість балів – 8.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 8 балів.

**Критерій № 9: Корисність інформації. Релевантність інформації, яку користувач бачить першою.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 7 балів.

На головній сторінці багато зовсім неактуальної та нецікавої в умовах воєнного стану середньостатистичному мешканцю Миколаєва інформації.

У розділ «Актуально» неможливо перейти за окремим посиланням, і під час перегляду з ПК, можна побачити лише перші дві теми, які хтось за незрозумілими критеріями визначив як актуальні:

При цьому тема «Оголошення про результати відкритого архітектурного конкурсу на кращу проектну пропозицію твору меморіального мистецтва - пам'ятки загиблим морякам-підводникам ВМФ поблизу заводу ім. 61 Комунара в м. Миколаєві» **датована ще 17 Грудня 2021, 08:12** <https://mkrada.gov.ua/news/15730.html>

Під час перегляду з мобільного телефону можна побачити більше інформації, але для того, щоб побачити ту інформацію, яка може бути цікава містянам саме в умовах воєнного стану, треба мати терпіння проскролити до самого кінця:

**Критерій № 10: Наявність та зручність зворотного зв'язку.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 10 балів.

Наявний розділ «Залишити звернення» <https://mkrada.gov.ua/content/feedback.html>

Крім того є окремий вебсайт колцентру <https://callcenter.mkrada.gov.ua/>

**Критерій № 11: Наявність вебсайтів у відокремлених підрозділів, які безпосередньо взаємодіють із людьми.**

Максимальна кількість балів – 10.

Сайт Миколаївської міської ради оцінено у 9 балів.

Наявні вебсайти адміністрацій районів

<https://admzr.mkrada.gov.ua/>

<https://inguldistr.mkrada.gov.ua/>

<https://corabeldistr.mkrada.gov.ua/>

<https://admindcen.mkrada.gov.ua/>

Департаменту праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради <http://sotsdepart.mk.ua/>

Управління охорони здоров'я Миколаївської міської ради <https://uoz.mkrada.gov.ua/>

У Департаменту з надання адміністративних послуг Миколаївської міської ради окремий вебсайт відсутній.

У Управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб вебсайт відсутній, наявний лише Телеграм-канал <https://t.me/UPRAVvvvrommr>

**Критерій № 12: присутність у соціальних мережах, можливість користувачів коментувати та оцінювати повідомлення, наявність ботів у популярних месенджерах.**

Максимальна кількість балів – 10.

Присутність Миколаївської міської ради у соціальних мережах оцінено у 8 балів.

Наявні сторінки на Фейсбукці <https://www.facebook.com/mkradagov> та в Інстаграмі [mykolaiv.rada?utm\\_medium=copy\\_link](https://www.instagram.com/mykolaiv.rada?utm_medium=copy_link), є група в Телеграмі [t.me/mykolaivrada](https://t.me/mykolaivrada)

Нещодавно створено чат-бот Mykolaiv Help, який має допомагати мешканцям та гостям міста знайти корисну інформацію щодо гуманітарної допомоги, усунути аварійну ситуацію чи вирішити іншу проблему. Але на момент дослідження чат-боти у Telegram ([https://t.me/help\\_mk\\_ua\\_bot](https://t.me/help_mk_ua_bot)) або та Viber (<https://tinyurl.com/mkuabot>) не функціонують належним чином.

**ВИСНОВКИ:**

Миколаївська міська рада отримала 75 балів зі 100 можливих.

Рекомендовано покращити навігацію вебсайту; усунути випадки, коли якась інформація є недоступною для перегляду з мобільного телефону чи ПК; виокремити блок із інформацією, що може бути корисною в умовах воєнного стану, де узагальнити усю наявну інформацію; покращити насичення блоку інформації «Актуально»; виправити недоліки в роботі чат-ботів.

### 2.3. Аналіз інформаційних повідомлень на офіційних сайтах громад Вознесенського району за період з 01 серпня по 31 жовтня 2022 року

1. **Хто проводив?** Аналіз сайтів проведено громадською організацією «Вознесенська асоціація розвитку місцевої демократії», громадською організацією «ЕКО (Екологія, Культура, Освіта) Березань».
2. **Сайти яких громад були досліджені:**
3. **Яка інформація досліджувалася?**

При проведенні аналізу головна увага приділялася наявності на сайтах громад наступної корисної інформації для громадян в умовах воєнного стану:

- про наявність бомбосховищ та місць укриття;
- про режим роботи комунальних лікарень, міського транспорту та комунальних підприємств;
- про надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги;
- про наявність місць обігріву громадян, у яких відсутнє тепlopостачання;
- куди і яким чином звернутися у зв'язку з руйнуванням житла;
- про забезпечення водою, електроенергією та опаленням;
- про надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги;
- про адреси та телефони місцевих штабів для прийому переселенців.

#### 4. Алгоритм дослідження інформації:

- 1) **не враховувалися** як корисні для громадян інформації Генерального штабу України та загальні інформації про події в Україні (цієї інформації вистачає на республіканських офіційних сайтах);
- 2) також **не враховувалися** вітання влади з професійними святами, інформація про кількість народжених дітей, про заходи в бібліотеках до свят тощо.
- 3) **враховувались** тільки інформації, які стосувалися життєзабезпечення громад та виживання і безпеки громадян у воєнний час;
- 3) **з них визначалися кількість корисних та актуальних повідомлень саме для громадян.**

Наприклад – оновлений розклад автобусів, графік прийому сімейних лікарів та роботи лікарень, місце і дата видачі гуманітарної допомоги, робота комунальних підприємств щодо забезпечення водою, відключення електроенергії, робота з переселенцями тощо.

#### 5. Яким чином порівнювалися міські та селищні громади?

Для порівняльного аналізу були використані наступні показники:

- 1) відсоток корисних для громадян інформаційних повідомлень від загальної кількості;
- 2) середня кількість інформаційних повідомлень в день всього за 92 дні;
- 3) середня кількість корисних інформаційних повідомлень в день всього за 92 дні.

**6. Аналіз інформаційних повідомлень офіційних сайтів 5-ти громад Вознесенського району.**

№	Назва громади	К-сть інф.повідомлень	Із них корисних для громадян	%	Середня кількість повідомлень в день
1	Южноукраїнська міська рада	<b>1064</b>	<b>811</b>	<b>76</b>	<b>11,6 / 8,8</b>
2	Вознесенська міська рада	<b>65</b>	<b>42</b>	<b>64,6</b>	<b>0,71 / 0,46</b>
3	Доманівська селищна рада (офіційна сторінка на Фейсбук)	<b>37</b>	<b>30</b>	<b>81,1</b>	<b>0,4 / 0,33</b>
4	Веселинівська селищна рада	<b>40</b>	<b>28</b>	<b>66,7</b>	<b>0,43 / 0,3</b>
1	Братська селищна рада	<b>39</b>	<b>9</b>	<b>23,1</b>	<b>0,42 / 0,1</b>

- Найбільша кількість інформаційних повідомлень зафіксована на сайті **Южноукраїнської міської ради**. Вся інформація відповідає вимогам дослідження. Є цікаві приклади: - щоденно розміщується інформація про наявність різних видів продуктів харчування в торговельних закладах міста; є інформація про надання безкоштовних ліків, отримання субсидій, робота для переселенців.

На офіційному сайті **Доманівської громади** <https://domanivska-gromada.gov.ua> відсутній розділ «Новини», відсутній архів новин. Є інформаційні повідомлення в розділі «Про громаду». І там відкриваються новини тільки за останні 7 днів.

Сторінка на Фейсбук оновлюється нерегулярно, з терміном від 3-х до 12 днів.

- **Інформація для роздумів для голів громад - регулярність та ефективність роботи сайтів громад.**

- Якщо проаналізувати середню кількість інформаційних повідомлень на сайтах Братської, Веселинівської, Вознесенської та Доманівської громад – то можна зробити висновок, що адміністратори сайтів даремно отримують заробітну плату.
- В Братську розміщують **3 корисних повідомлення на місяць**,
- У Веселиновому - **9 на місяць**,
- У Доманівці - **10 на місяць**,
- У Вознесенську - **14 на місяць**.

- **В той час як у Южноукраїнську розміщують по 17-32 повідомлення в день.**

Є дві причини: або відсутні працівники за штатом, або немає кому контролювати роботу цих працівників.

### Висновки по сайтам громад Вознесенського району:

1. Актуальна та корисна інформація - це головна зброя місцевої влади для захисту та виживання громадян в даний час, якою не повністю користуються органи місцевої влади в зазначених громадах.
2. В окремих громадах голови рад не контролюють питання регулярності та актуальності надання корисної інформації для жителів на офіційних сайтах. Інформація надається не завжди вчасно та відповідає вимогам жителів щодо потрібної інформації саме під час бойових дій та воєнного стану.)
3. Офіційні сайти не виконують основну роль інформаційних джерел для громадян. На першому місці «сарафане радіо», на – другому сторінки влади у соціальних мережах
4. Голови громад не володіють інформацією про те, скільки відвідувачів заходять на офіційні сайти та яку інформацію продивляються.
5. В окремих громадах є проблеми з якісним складом адміністраторів сайтів та кадровим забезпеченням взагалі.
6. Не у всіх громадах розроблені та затверджені положення про офіційний сайт та посадові інструкції адміністраторів сайту.
7. Не визначений перелік необхідної інформації для жителів, яка обов'язково має надаватися під час воєнного стану.

Як позитивний приклад необхідно відзначити відео-звернення міського голови Вознесенської громади Євгена Величка до жителів громади на офіційному сайті та сторінці міської ради у Фейсбук, в яких він оперативно інформував громаду в перші тижні війни про стан справ в громаді, про перебіг бойових дій, про наслідки прильотів ворожих снарядів, про прийняті міри та заходи безпеки для громадян.

### Пропозиції по сайтам Вознесенського району:

1. Зробити аналіз відвідування сайтів жителями громади, визначити пріоритетні напрямки інформації, яку частіше всього шукають громадяни (аналогічно по сторінках в соціальних мережах)
2. Внести зміни до існуючих Положень про офіційні сайти місцевих рад, (де немає – розробити та затвердити).
3. Затвердити перелік та регулярність оприлюднення необхідної інформації для життєзабезпечення громадян.
4. Уточнити наявність кадрового забезпечення адміністраторами сайтів чи посадових осіб, які наповнюють інформацією.
5. Внести в обов'язки одного із заступників голови – контроль за своєчасним донесенням необхідної громадянам інформації через сайт та сторінки в соціальних мережах та персональну відповідальність.

### 2.4. Аналіз інформаційних повідомлень на офіційних сайтах 5 –ти громад Миколаївського району

№	Назва громади	Кількість інформаційних повідомлень	У т. ч. корисних для громадян	%	Середня кількість повідомлень в день
1	Очаківська міська рада	19	10	52	0,20 / 0,10
2	Березанська селищна рада	231	59	25	2,51 / 0,64

3	Ольшанська селищна рада (офіційна сторінка на Фейсбук)	8	2	25	0,08 / 0,02
4	Веснянська сільська рада (офіційна сторінка на Фейсбук)	2 079	27	1	22,59 / 0,29
5	Коблівська сільська рада	7	1	14	0,07 / 0,01

Найбільша кількість інформаційних повідомлень зафіксована на сторінці у фейсбук Веснянської сільської ради та на сайті Березанської селищної ради. Правда, переважна більшість інформації щодо стосується Веснянської громади має примітивний та споживацький інтерес, це в основному місцева реклама, оголошення та вітання. Сторінка дуже сильно засмічена і у ній важко віднайти потрібну корисну інформацію, а офіційний сайт запрацював лише з січня 2023 року так само як і офіційний сайт Ольшанської селищної ради.

Найменша кількість - на офіційному сайті Коблівської сільської ради та сторінці у Фейсбук Ольшанської селищної ради.

Якщо проаналізувати середню кількість інформаційних повідомлень на сайтах Очаківської, Коблівської громад – то можна зробити висновок, що адміністратори сайтів не перевантажені, нормально виглядає сайт Березанської громади і дуже засмічена сторінка у Фейсбук у Веснянській громаді, яка більше нагадує «дошку оголошень». В Ольшанському розміщують лише 2 **корисних повідомлення на місяць**, у Коблевому лише 1 на **місяць**,

#### **Висновки по сайтам (чи офіційним сторінкам у Фейсбук) Миколаївського району:**

- Відсутній контролю за регулярністю та актуальністю корисної інформації для жителів на офіційних сайтах.
- Інформаційні сайти не є головним джерелом інформації для громадян, у т. ч. ВПО.
- Низька якість наповнення (контенту).
- Не регулярність наповнення, відсутність інформаційної політики.
- Відсутній перелік необхідної інформації для жителів, яка обов'язково має надаватися під час воєнного стану.

#### **Пропозиції по сайтам (чи офіційним сторінкам у Фейсбук) Миколаївського району:**

- Оновлення відповідальних та професійних кадрів – адміністраторів сайтів чи посадових осіб, які наповнюють актуальну інформацію.
- Осучаснення та спрощення самих веб-сайтів громад.
- Популяризація сайтів, збільшення відвідувачів, інтерактив (гуглформи, електроні петиції) та зворотній зв'язок.
- Оновити перелік та регулярність оприлюднення необхідної інформації для населення.
- Закріпити відповідальну особу (секретаря ради) за своєчасним донесенням необхідної громадянам інформації через сайт та сторінки в соціальних мережах та персональну відповідальність цієї посадової особи.

*Примітка: Детальний щомісячний аналіз та діаграми можна подивитися на у повній версії Аналітичного дослідження за посиланням \_\_\_\_\_*

### **Розділ 3. Інтерв'ю з лідерами думок**

#### **3.1. Опитування журналістів**

В ході проекту головний редактор Інтернет-видання «Губернський тиждень» Вячеслав Головченко надав власний коментар щодо стану інформування громадян на основі проведеного ним опитування п'яти найбільш впливових миколаївських журналістів.

Це – Андрій Тюрєнков, радіожурналіст, радіоведучий, коментатор, головний редактор радіо. Національна суспільна телерадіокомпанія України, Миколаїв; Олена Фучило (Ткаченко) – журналістка ТРК МАРТ, Миколаїв; Наталія Клименко – кореспондентка Первомайської газети «Гард.Сіті»; Альона Дворцова - головна редакторка Інтернет-виданні «НікВесті»; Олена Івашко, регіональна кореспондентка в Миколаївській області Національної газети «Урядовий кур'єр».

Всі журналісти відповідали на одні й теж питання щодо отримання важливої та своєчасної інформації від обласної військової адміністрації та місцевих органів влади в умовах воєнного стану, щодо умов роботи журналістів при відсутності світла та інтернету, щодо можливостей використовувати інформації «сарафанного радіо» в роботі журналістів та щодо реальної оцінки співпраці місцевих органів влади з журналістами та що треба негайно змінювати у цих відносинах. Повні тексти інтерв'ю надаються в додатках.

Окрім інформації, викладеної в інтерв'ю, Вячеслав Головченко додав власний коментар того, що лишилося «поза кадром»:

1. Телеграм-канал голови Миколаївської військової адміністрації Кіма серед каналів представників української влади має за офіційною статистикою №2 відразу за “Зеленським офіційно” - понад 600 тис. підписників. Тобто, завдяки увазі суспільства, та постійним посиланням в медіа регіону та країни на цей канал комунікації вдалось досягти широкої відомості як інформації про події у Миколаєві, так й особисто пана Кіма. Тепер на часі - монетизація каналу. Водночас офіційний сайт ОДА не має й 10 тис користувачів щомісяця.

2. Більшість поширюваних повідомлень від ОДА та міськради - компіляція загальнодержавних повідомлень Генштабу ЗСУ та Страткому.

3. Місцеві журналісти багато разів зустрічали цілі фрагменти своїх матеріалів серед офіційних повідомлень влади без посилань на авторство.

4. Під приводом “секретності” заховуються не тільки візити міжнародних політиків та аудиторів, але й дуже корисна інформація.

5. Між комунікаторами влади й журналістами не вибудовується тісних відносин. Підозри й упередженість відчують на собі майже всі.

6. Письмової інформації у вигляді бюлетенів з поясненнями стосовно тих чи інших питань ніхто не бачив.

7. До західних журналістів вже сформувалось більш приятні відносини.

8. Регулярних брифінгів чи інших прес заходів ні голова військової адміністрації, ні міський голова не проводили під час дослідження.

9. Анонси подій теж вкрай не регулярно поширюються. Журналісти мають з власних “джерел” дізнаватись про події.

10. Матеріали від влади в місті не вирізняється якістю й оригінальністю, тому не дивно, що значна кількість мешканців міста віддає перевагу анонімним ТГ-каналам, які швидше й у свій спосіб подають інформацію.



11. Деякі прес-служби комунальних підприємств Миколаївської міськради працюють, зокрема - Електротрансу, Водоканалу. І не завжди координують свою інформацію з міськрадою.

12. Робота депутатів рад майже не висвітлюється.

15. Долучитись до спільного навчання комунікаційників та журналістів щодо висвітлення бойових зіткнень. Не вистачає чіткого розуміння зон відповідальності: військової адміністрації, комендатури та прес-служби командування (регіонального). Поки все навчання для журналістів, а також екіпіровка захисними засобами та альтернативним живленням забезпечували українські та міжнародні журналістські громадські організації та фонди. Окремий бій - відео. Тепер, коли в краї повно мін, будь яке знімання на територіях, які було вивільнено від окупанта - вкрай небезпечно виїжджати. Знімати з дрона тепер взагалі неможливо, бо СБУ не дозволяє ніяким коптерам знаходитись в повітрі, а для інформування про втрати майна від агресії, знімання вкрай важливе. Розумно створити спеціальний проєкт підготовки регіональної відеокартинки для використання в світових та національних медіа.

#### **Висновки:**

1. Опитані журналісти, також як і жителі громад, не отримували від органів місцевої влади необхідну інформацію для своєї роботи щодо інформування населення.

2. Між представниками влади та журналістами немає відповідних комунікаційних відносин. Влада боїться спілкуватися з журналістами, щоб не «впливло» щось назовні, що влада намагається приховати.

*«Небажання спілкуватися із журналістами –це по суті відмова у спілкування з громадянами, які уповноважили владу на здійснення своїх повноважень. Відкритість, чесність, робота на громаду. Якщо влада це зрозуміє, то проблем не буде. Сьогодні ж часто-густо представники влади ховаються за спинами своїх прес-служб» ( Андрій Тюрєнков)*

*«Владі потрібно просто навчитися комунікувати з журналістами та зрозуміти, що при нормально налагоджених стосунках ЗМІ лише в допомогу. Адже і влада, і журналісти мають спільне завдання – працювати для громади, доносити не односторонню інформацію, а всебічну з аналізом та експертною думкою. Від цього тільки виграла б сама влада та і не було б ніяких непорозумінь. Хто, як не ви знаєте, коли інформація відсутня, завжди породжуються чутки». (Наталія Кліменко)*

*«Комунікації місцевої влади з масмедіа не вистачає відвертості. Місцева влада пропонує свій продукт, ЗМІ вимушені його «з'їсти», бо інші джерела інформації відсутні; бо немає можливості взяти «живий» коментар у протилежної сторони; бо - радійте від того, що є. Вся ця ситуація точно не сприяє розвитку українських ЗМІ. Вони потребують досвіду більш освічених європейських колег.» ( Олена Івашко)*

3. В умовах відсутності світла та інтернету влада навіть не пробувала використовувати «старі» методи, такі як розклеювання оголошень в людних місцях, роботу гучномовців на автотранспорті, подворові обходи ( Андрій Тюрєнков)

#### **Рекомендації:**

1. В Миколаївській області необхідно розробити відповідну інформаційну стратегію, оперативний план заходів по її втіленню, починаючи з обласної військової адміністрації і закінчуючи кожною громадою.

*«Місто має так організувати свій інформаційний простір, щоб кожен відчував себе захищеним і має право на повноцінне життя в ньому. Формальні медіа лише частково формують сьгодні інформаційний простір у місті. Обмеження на інформування - надбання воєнного стану.» (Вячеслав Головченко)*

*«Потрібна стратегія змін міської інформаційної політики, а згодом - операційний план впровадження. Завдання ніхто нікому не ставить – громадські активісти відчувають, що це їхня робота. У тому числі важливо приділити увагу поширенню міської інформації у зовнішнє середовище, його швидше за все необхідно розширювати користуючись використанням міжнародних мов спілкування.» (Вячеслав Головченко)*

2. Головам громад ввести в практику регулярні відео-звернення до жителів з роз'ясненням ситуації в громадах та у вирішенні місцевих проблем.
3. В кожній громаді визначити відповідального працівника, бажано секретаря ради чи заступника голови, який би постійно спілкувався з журналістами. Було б доцільно готувати оперативні інформаційні листки для журналістів з оцінкою останніх подій в громаді, анонсів майбутніх заходів.

### **3.2. Опитування лідерів волонтерських груп (Еко-Березань)**

В ході проекту було опитано 5 громадських активістів з Березанської та Коблівської громад Миколаївської області, із них 2 – внутрішньо переміщені особи. Це - Олексій Сидорчук, голова ГО «ЕКО Березань», депутат Березанської селищної ради, смт Березанка; Олександр Шаповалов, Директор Волонтерського Центру «БЕРЕЗАНЬ», с. Дмитрівка (Березанська громада); Каріна Гурська, ВПО, с. Рибаківка (Коблівська громада); Альона Коз, ВПО, с. Андріївка (Березанська громада); Ірина Дам'ян, місцева жителька, с. Михайлівка (Березанська громада).

Опитані волонтери та активісти відмічають відсутність актуальної та корисної інформації для жителів громад під час воєнного стану, особливо по селах. Сайт Березанської селищної ради більше працює на піар місцевої влади, чим на інформування населення з ціллю їх соціального захисту та безпеки. Звітність та публічність місцевої влади відсутня. Інформація про надання гуманітарної допомоги на офіційному сайті відсутня.

Місцева газета виходить нерегулярно. Жителі отримують інформацію шляхом «сарафанного радіо» та шляхом спілкування в соціальних мережах. Окремі старости недостатньо виконують свої обов'язки, відсутні телефони гарячих ліній з владою. Хоча багато старостів організували свої групи Вайбер, через які доносять важливу та актуальну інформацію для громадян.

Робота з внутрішньо переміщеними особами обмежується наданням гуманітарної допомоги, про яку не завжди всі знають. Про працевлаштування та психологічну допомогу з боку місцевої влади мови немає. Немає інформації про права ВПО, їх адаптацію та можливості в громаді.

Висновки:

1. Місцеві органи влади Березанської та Коблівської громад не надають актуальну та корисну інформацію жителям громад, необхідну їм для соціального захисту та безпеки у воєнний час.
2. Сайт Березанської селищної ради не виконує роль джерела важливої та своєчасної інформації для жителів громади. Місцева газета виходить нерегулярно.
3. Місцеві органи влади не приділяють належної уваги внутрішньо переміщеним особам. Не надають допомогу у працевлаштування, адаптації в громаді, дотриманню їх прав та можливостей в громадах.

### **Рекомендації:**

1. Органам місцевої влади Березанської та Коблівської громад розробити заходи щодо оновлення сайту, створенні відповідних розділів з актуальною та корисною інформацією саме для громадян, забезпечити його регулярне оновлення. Сприяти регулярному випуску місцевої газети.
2. Органам місцевої влади розглянути можливості вивчення проблем внутрішньо переміщених осіб шляхом опитування, зустрічей представників ВПО з головами рад, зустрічей з волонтерами. По їх результатах розробити відповідну програму чи план дій для адаптації внутрішньо переміщених осіб в своїх громадах.

### **Загальні висновки**

#### **за результатами Аналітичного дослідження стану інформування громадян органами влади і місцевого самоврядування Миколаївської області у період активних бойових дій**

За час проведення Аналітичного дослідження шляхом проведення опитування/анкетування громадян, проведення аналізу розміщення актуальної та корисної інформації для жителів громад Вознесенського, Миколаївського районів та м.Миколаєва, глибокого інтерв'ю з журналістами та громадськими активістами, волонтерами цих громад було встановлено, що:

1. Найбільш затребуваною для жителів громад була інформація:

- про графіки роботи лікарень, міського транспорту та комунальних підприємств;
- про забезпечення громадян електроенергією та водою;
- про наявність ліків в комунальних лікарнях та аптеках;
- про надання соціальних послуг та гуманітарної допомоги.

Як свідчать результати соціального аудиту – цю інформацію від органів місцевої влади в цілому по Вознесенському, Миколаївському районам та м. Миколаєву громадяни отримували на 25%.

2. 75,5% опитаних жителів вважають, що органам місцевої влади необхідно переглянути та суттєво покращити організацію інформування громадян про нагальні питання, які турбують жителів громад у воєнний час.

3. Основним джерелом інформації в перші тижні бойових дій став керівник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім, який своїми відео інформував населення області про останні події під час бойових дій.

Аналогічний приклад можна привести і по відео-зверненнях міського голови Вознесенської громади Євгена Величка. Такий формат спілкування з населенням сприяв недопущенню паніки серед населення, розуміння ситуації та прийняття відповідних заходів щодо забезпечення особистої безпеки громадян.

Також значну роль відіграли і інформації в соціальній мережі Вайбер, які були створені у Вознесенській громаді – «Координаційний центр» та у Березанській та Вознесенській громаді старостами сіл.

4. Офіційні ж сайти Миколаївської обласної військової адміністрації, Миколаївської міської громади, та 9-ти із 10 сайтів (крім Южноукраїнської міської ради), діяльність інформаційного наповнення їх актуальною та корисною інформацією для жителів громад під час воєнного стану не виконували свою роль, як джерела інформації.

- На сайті Миколаївської обласної військової адміністрації – не працює пошук по сайту, незрозуміла логіка розміщення блоків інформації. Найкраще видимий розділ COVID-19, хоча його актуальність під великим питанням під час російської збройної агресії.

У блоці «Інформація для ВПО» відсутній перелік адрес, куди необхідно звернутися для отримання відповідних послуг та інформація про порядок реєстрації, хоча саме це є найголовніше питання для жителів інших міст, які прибули в Миколаїв.

На сайті наявний блок «Нагальні гуманітарні та соціальні питання в умовах воєнного стану», але він стосується житлово-комунальних питань, та не містить інформацію щодо цивільного захисту населення, адрес «пунктів незламності», пунктів розливу очищеної води тощо.

- На сайті Миколаївської міської ради не працює пошук по сайту. Значна кількість інформації не пристосована для перегляду з мобільного телефону.

Більшість корисної інформації «захована» у новинах, а не у відповідних розділах, як **то** пункти розливу води чи контакти гуманітарної допомоги, що є надзвичайно актуальним під час воєнного стану в Миколаєві.

Нещодавно створено чат-бот Mykolaiv Help, який має допомагати мешканцям та гостям міста знайти корисну інформацію щодо гуманітарної допомоги, усунути аварійну ситуацію чи вирішити іншу проблему. Але на момент дослідження чат-боти у Telegram або та Viber не функціонують належним чином.

- На сайті Коблівської громади було розміщено тільки одне (!) інформаційне повідомлення корисне для населення із всіх 7-ми за 3 місяці;

- Сайт Ольшанської селищної ради взагалі не працював до січня 2023 року, а на офіційній сторінці ради у Фейсбук було розміщено лише 2 (!) інформаційних повідомлення.

- На офіційній сторінці Веснянської сільської ради було розміщено аж 2079 (!!)

інформаційних повідомлень, але тільки один відсоток складала корисна інформація для населення. Все інше – вітання, оголошення, реклама та інше інформаційний непотріб під час війни.

- Не кращий стан і з сайтами місцевих органів влади Вознесенського району:

На сайті Братської селищної ради було розміщено всього 9 інформаційних повідомлень (це 1 повідомлення в 10 днів), на сайті Веселинівської селищної ради – 28 повідомлень (1 повідомлення в 3 дні)

А всі адміністратори сайтів та відповідальні за інформування населення регулярно отримували заробітну плату, тільки за що?

4. За результатами глибинних інтерв'ю з журналістами встановлено, що журналісти, також як і жителі громад, не отримували від органів місцевої влади необхідну інформацію для своєї роботи щодо інформування населення.

Між представниками влади та журналістами немає відповідних комунікаційних відносин. Влада боїться спілкуватися з журналістами, щоб не «виплигло» щось назовні, що влада намагається приховати.

В умовах відсутності світла та інтернету влада навіть не пробувала використовувати «старі» інформаційні методи, такі як розклеювання оголошень в людних місцях, роботу гучномовців на автотранспорті, подворові обходи.

5. Результати спілкування з громадськими активістами в Березанській та Коблівській громадах свідчать про відсутність актуальної та корисної інформації для жителів громад під час воєнного стану, особливо по селам. Сайт Березанської селищної ради більше працює на піар місцевої влади, чим на інформування населення з ціллю їх соціального захисту та безпеки. Звітність та публічність місцевої влади відсутня. Інформація про надання гуманітарної допомоги на офіційному сайті відсутня.

Місцева газета виходить нерегулярно. Жителі отримують інформацію шляхом «сарафанного радіо» та шляхом спілкування в соціальних мережах. Окремі старости недостатньо виконують свої обов'язки, відсутні телефони гарячих ліній з владою. Хоча багато

старостів організували свої групи Вайбер, через які доносять важливу та актуальну інформацію для громадян.

Робота з внутрішньо переміщеними особами обмежується наданням гуманітарної допомоги, про яку не завжди всі знають. Про працевлаштування та психологічну допомогу з боку місцевої влади мови немає. Немає інформації про права ВПО, їх адаптацію та можливості в громаді.

### **Загальні рекомендації**

#### **за результатами Аналітичного дослідження стану інформування громадян органами влади і місцевого самоврядування Миколаївської області у період активних бойових дій**

1. В Миколаївській області необхідно розробити відповідну інформаційну стратегію щодо інформування населення, оперативний план заходів по її втіленню, починаючи з обласної військової адміністрації і закінчуючи кожною громадою.

2. Головам громад ввести в практику регулярні відео-звернення до жителів з роз'ясненням ситуації в громадах та у вирішенні місцевих проблем.

3. В кожній громаді визначити відповідального працівника, бажано секретаря ради чи заступника голови, який би постійно спілкувався з журналістами, внести відповідні зміни до посадових інструкцій та передбачити особисту відповідальність

4. Було б також доцільно в кожній громаді готувати оперативні інформаційні листки для журналістів з оцінкою останніх подій в громаді, анонсів майбутніх заходів.

5. На обласному рівні визначити перелік необхідної інформації для населення у воєнний час та терміни її оприлюднення. Довести цей перелік до всіх громад Миколаївської області для виконання.

6. Щотижня аналізувати наявність корисної та актуальної інформації на офіційних сайтах та офіційних сторінках в соціальних мережах.

7. Запровадити комунікаційні заходи з населенням щодо вивчення його потреб в інформації на місцевому рівні. (приклад опитувальника потреб населення Южноукраїнської міської ради)

8. Миколаївській ОВА розмістити наявний інформаційний ресурс на хмарних ресурсах та/або в центрах обробки даних, що розташовані за межами України; зробити розділ «Нагальні гуманітарні та соціальні питання в умовах воєнного стану» добре видимим одразу ж після переходу на вебсайт, додати до цього розділу інформацію щодо розміщення «пунктів незламності», пунктів розливу очищеної води, захисних споруд Миколаївської області тощо; змінити новини, які видаються першими для перегляду з ПК, бо вони всі застарілі та неактуальні.

9. Миколаївській міській раді покращити навігацію веб-сайту; усунути випадки, коли якась інформація є недоступною для перегляду з мобільного телефону чи ПК; виокремити блок із інформацією, що може бути корисною в умовах воєнного стану, де узагальнити усю наявну інформацію; покращити насичення блоку інформації «Актуально»; виправити недоліки в роботі чат-ботів.

10. Головам громад Миколаївської області:

- зробити аналіз відвідування сайтів жителями громади, визначити пріоритетні напрямки інформації, яку частіше всього шукають громадяни (аналогічно по сторінках в соціальних мережах)

- внести зміни до існуючих Положень про офіційні сайти місцевих рад, (де немає – розробити та затвердити).

- переглянути якісний склад кадрового забезпечення адміністраторами сайтів чи посадових осіб, які наповнюють сайти інформацією;

- провести оновлення сайтів, їх мобільні версії

11. Органам місцевої влади в усіх громадах розглянути можливості вивчення проблем внутрішньо переміщених осіб шляхом опитування, зустрічей представників ВПО з головами рад, зустрічей з волонтерами. По їх результатах розробити відповідну програму чи план дій для адаптації внутрішньо переміщених осіб в своїх громадах.

12. Органам місцевої влади Березанської та Коблівської громад розробити заходи щодо оновлення сайту, створенні відповідних розділів з актуальною та корисною інформацією саме для громадян, забезпечити його регулярне оновлення. Сприяти регулярному випуску місцевої газети.

#### **Список використаних джерел:**

1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» ( ст.8, п.11)
2. Указ Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»
3. Постанова Кабінету Міністрів від 12 березня 2022 р. № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно- комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану». <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zabezpechennya-funkcionuvannya-informacijno-komunikacijnih-sistem-elektronnih-komunikacijnih-sistem-publichnih-elektronnih-reyestriv-v-umovah-voyennogo-stanu-263>
4. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Офіційний Телеграм-канал голови Миколаївської обласної військової адміністрації <https://t.me/mykolaivskaODA>
6. Закон України «Про захист прав споживачів» ( щодо прав споживачів на необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію державною (українською) мовою про продукцію (товар, роботу чи послугу), її кількість, якість, асортимент, її виробника (виконавця, продавця), якщо така інформація розміщена в мережі Інтернет на веб-сайтах. <https://dlf.ua/ua/aktualni-vimogi-do-veb-sajtiv-v-ukrayini-pravovi-aspekti/>
7. Закон України «Про інформацію»
8. Закон України «Про доступ до публічної інформації» ( ст.5)
9. Закон України «Про медіа»